

Szövetkezeti hűtőházak

A korszerűsödő s egyre nagyobb önállósággal működő termelőszövetkezetek évről-évre teremtik meg a biztonságos gazdálkodás alapjait. A szegedi tájban jó néhány éve mondogatják már a szakemberek, mennyivel jobban járna egy-egy kollektíva, ha saját hűtőháza, hűtőtárolója lenne. Mostanára forogta ki az idő, hogy néhány helyen ilyen beruházáshoz kezdtek. A forráskúti Haladás Termelőszövetkezet 100 vagonos hűtőtárolót épít. Már hordják a vasanyagot a kijelölt helyre, mert június végére már átadják a modern, korszerű létesítményt. Saját építőbrigádjával dolgoztat a közös, így aztán gyorsabb a munka, szigorúbb az ellenőrzés, s nem utolsó sorban olcsóbb is. A berendezésekkel együtt 5,2 millió forintot költ rá a közösség. Nagyon megéri. Ritka még az ilyen bátor lépés, kezdeményezés. Nemcsak gyümölcsöket, hanem zöldségfélét is tárolhatnak benne, sőt más célokra is felhasználhatják.

A jó kezdeményezés hamar követésre talál. A rúzsai Napsugár Tsz. a zádkányszéki Homokkultúra és Május 1. Szakszövetkezet is közös társulást létesített, 120 vagon áru tárolására alkalmas hűtőház megépítésére. Ezt a Homokkultúra központi majorjában hozzák tető alá. De Ásotthalmon is tervezik már a Szabadságharcos Termelőszövetkezet és a szakszövetkezetek egy hűtőház megépítését.

Az állam lényegesen segít ezeknél a beruházásoknál is. Ötven százalékát magára vállalja. A költségek 25 százalékát a szövetkezet, vagy a társuló gazdaságok saját anyagi forrásból fedezik. Ugyanakkor hitelt is igénybe vehetnek.

A Duna Bizottság ülése

A Duna Bizottság XXVIII. ülészaka Budapesten megkezdte munkáját. A tanácskozás várhatóan március közepéig tart. Részt vesz: az Osztrák Köztársaság, a Csehszlovák Szocialista Köztársaság, a Magyar Népköztársaság, a Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaság, a Román Szocialista Köztársaság, a Bolgár Népköztársaság és a Szovjetunió delegációja. Megfigyelőként pedig a Német Szövetségi Köztársaság képviselte. Ugyancsak részt vesz a Duna Bizottság ülésén az Európai Gazdasági Bizottság, a Nemzetközi Távközlési Unió és a Meteorológiai Világszövetség képviselője. Az ülészak első munkanapján megalkották a nyolc munkacsoportot, amelyben különböző szakkérdéseket vizsgálnak és elemeznek.

Tudomány és gyakorlat

Felezer mezőgazdasági szakember részvételével rendezett tanácskozást szerdán Nyíregyházán a Szabolcs-Szatmár megyei tanács végrehajtó bizottsága és az Agrártudományi Egyesület. A tudomány és a gyakorlat kapcsolatának vizsgálatára összehívtak tanácskozáson dr. Soós Gábor mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszterhelyettes tartott előadást.

Az agrártudományok művelői — hangsúlyozta többek között — még mindig nem reagálnak elég gyorsan a termelés igényeire.

A dolgozó nők helyzete a gyárban

Üzemi orvosok tanácskozása az SZMT-ben

A dolgozó nők munkaügyi körülményeiről, szociális és egészségügyi ellátottságának helyzetéről tartottak megbeszélést az üzemi orvosok az SZMT szegedi székházában tegnap, szerdán délután. Dr. Csaja Klára főorvos vitaindító előadását sok tartalmas hozzászólás követte. A szakszervezetek megyei szervei igen helyesen cselekedtek, hogy ilyen aktuális és sokakat érintő kérdést vitatott meg a szakemberek részvételével. Köztudott, hogy Szegeden az összes dolgozóknak több mint a fele nő. Arányuk jóval nagyobb, mint az országos átlag. Azt is tények igazolják, hogy az állam egyre többen törődik a munkások helyzetével, gondjaival: érdekükben hozott rendeletek bizonyítják ezt.

A munkásokra háruló terhek azonban kevésbé csökkennek, a gyökeres változás igen hosszú és lassú folyamat. Az állam szükség van arra, hogy a dolgozó nők önmaguk is elősegítsék helyzetük

megjavítását. A tanácskozáson felhasználták egy NEB-felmérés érdekes tapasztalatait. Kiderült, hogy kevés nő dolgozik vezető munkakörben, amelynek viszont egyik jelentős oka, hogy a nők maguk sem tartanak igényt vezető beosztásokra. A vezető beosztással járó fokozott megterhelést kevesen vállalják a család mellett, ami nagyrészt rájuk is hárul, persze, mert maguk is így akarják. Figyelemre méltó viszont, hogy beosztottként sokkal lelkiismeretesebben dolgoznak, mint a férfiak. Ezt bizonyítja a fluktuáció és a hiányzás statisztikája: a megvizsgált munkahelyeken a férfiak kilépése 72 százalékos volt, a nők csak 32. A férfiak egy főre eső hiányzása egy év alatt 32 nap, a nem családostól 31 nap, családostól 23 nap volt.

Az üzemi orvosok több fontos dolgot felhívták a figyelmet. Így például a munka intenzitásának növekedésére ott, ahol rövidített mun-

kaidőben dolgoznak. Különösen a szalagrendszerben dolgozóknál jelentkezik ez. Azt is szóvá tették ezen a tanácskozáson, hogy az utóbbi időben sok vegyi anyag került forgalomba, amelyeknek az összetétele nem eléggé ismert. Gyakran okoznak megbetegedéseket és az orvosok tehetetlenek velük szemben, mert nem tudják, milyen ellenanyagot kellene alkalmazni. Ugyancsak megoldatlan az üzemi zaj elleni védekezés. Az orvosok szerint az üzemi vezetők keveset törődnek ezzel. De sok helyen a gyári környezet képét sem változtatják, pedig a jó környezet megnyugtató hatással van a dolgozóakra.

A tanácskozás végén Juhász József, az SZMT vezető titkára elismerését fejezte ki a vitában részt vevő üzemi orvosoknak és a szakszervezetek további segítségét kérte a dolgozó nők munkakörülményeinek megjavítása érdekében.

Az építés törzsgárdája

Szívesen beszélnek munkájukról, szeretik, kedvvel végzik. S éppen ezért eredményes is. A Csongrád megyei Építőipari Vállalat legjobb szocialista brigádjából, művezetői ők, nyugodt szavú, kemény parolájú emberek. S mi másról eshetne szó most, a szép summa nyereségrészesedés kifizetése után, mint a pénzhozó tavalyi, erőfeszítéseiről, kezdeményezéseiről, a brigádok közös buzgóságáról.

Ezzel együtt pedig a hűségéről a vállalatnak. Egytől-egyig régi dolgozói a húsz éves megyei építővállalatnak, Szógi István még az előző számtalán építő szövetkezetnek is tagja volt. Mogyorósi Mihály, a legnagyobb vállalati kubikosbrigád vezetője, három fiát is építőnek nevelte, itt dolgoznak a vállalatnál. Tóth Kovács Endrénének felesége, lánya, két fia is idetartozik, a legények ugyan még csak ipari tanulóként. „Meg kell becsülni a jó helyet” — mondják. S így nyilatkozik Kóthencz Sándor is, akinek kőművesbrigádját hiába kísértették meg több alkalommal „nagyot-igérő” munkakísérletek. Azt a tanulságot többen is levonják, mi lett az eféle nagy ígéretek-ből, hányan csatlakoztak a könnyen-hívók közül. S akik nem dobták el az itt töltött munkaséveket, azoknak megérett a „gyümölcs”.

Ezt a gyümölcsöt ugyan csak erősen érlelte a SOP — vélekedik Kardos Mihály, kőműves brigádvezető. Pataki József, Tápai László ácsok, meg Druskóczi Sándor festő hasonlóképpen bizonykodnak. A SOP — vagyis a sorrend optimális programozása, ez az új építésszervezési forma kiállta a próbát. Nem tagadják, voltak kezdeti nehézségek, „berázódási” idő kellett hozzá, de végül sokkalta

jobbán haladt a munka, javult a „forgás” az egymást váltó szakmák között. — Az alapozásnál, Tarjánban egy hét alatt készültünk el a munkával — büszkélkedik Pataki József, — a SOP nélkül ezt sokkal tovább tartott.

Nagy feladatok sorakoznak idén az építő vállalat előtt. De amikor gyürkőzni kell, ott vannak az építkezéseken, a brigádok élén, a törzsgárda legjobbjai, akik újra meg újra rászólnak az elismerésre.

S. M.

MTI foto — Tóth Béla felvétele

Érik a kakaótermés

A szegedi egyetemi fűvészkertben hazánkban első ízben termést hozott a kakaófa. A kőverre hízott, uborkához hasonló termés cőtétsárga színű.

Csökken a belvizek a földeken

Az Országos Vízügyi Hivatal szakemberei repülőgépről ellenőrizték a belvízzel borított területeken folytatott védekezési munkákat. Megállapították, hogy az utóbbi napok időjárása kedvezően a víztelenítésnek. A Galba patak völgyében megkezdtek a kiáradt víz visszavezetését. Több helyen nemcsak a lecsapoló zsilipeket nyitották meg, hanem átvágták a patakmenti ideiglenes földvédőművet is. A dunavölgyi fűcsatorna szintig megtelt és csak nagyon lassan apad. A vízügyi igazgatóságok egy nap alatt újabb 15 ezer holdat víztelenítettek. A legnagyobb elöntés idején 53 ezer holdnyi vetés került víz alá, de 23 ezer holdról már eltávolították a vizet. A szakemberek véleménye szerint az átmeneti vízborítás

Újra a közönségről

Valami baj van vele. Mostanság sokat beszélnek, írják róla, hogy üresen hagyja a színházakat, mozikat, hangversenytermeket, sőt újabban már a futballpályákról is el-elmazodzik. Ennyi mindent csak nem varrhatnak a televízió nyakába. Keressük az okokat, hivatkozunk statisztikákra, színvonalra, műsorpolitikára, ügyetlen szervezésre, a propaganda elégtelenségére, szürkeségére. Beszélgetünk, vitatkozunk, cikkezünk (ami különben a propagandának sem szerencsétlen formája), s közben néha ostobákat is mondunk. Legutóbb irodalmi tollakra is feltűzték a fociisták bunda-ügyét. Mondván, ki lesz majd az csillagjós, aki Kancsal II. szabadrúgásáról hitelt érdemlő módon bizonyítja, hogy készakarva ment kapu mellé. Erről beszélni persze nem ostobaság, végtére is tény: előre kikalkulálható, szinte gólarányra megtippelhető meccsre a kutya se kíváncsi, nemhogy a szurkoló, a pénzéért. És ezek a jóelőre megsejtett eredmények a nemzeti bajnokság különböző szektorainak finisében ugyancsak bejöttek. Hanem itt van a színház. Ott csak nem bundáznak? Mert az eltűnt színházi közönséget kutatva, már több furcsa kinyilatkoztatást hallani. Egy minisztériumi értekezleten javasolta például valaki — éppen a szegedi színházi berkekből szerzett jólétesültséggel — be kellene zárni a vidéki színházakat. Mert üres házak előtt játszanak.

A vidéki szónak — mi sem természetesebb — az effajta mondatokban sem helymeghatározó szerepet szántak kizárólagosan; mindjárt minősítenek vele. Imígyen: a fővárosi színház a színház, a vidéken játszó pedig a vidéki színház. Az ötlet, a kapuzárás nemesen egyszerű, gondokat orvosló sémája ugyan okkal nem keltett különösebb visszhangot az említett értekezleten, inkább ellene szóltak. Olyan megfellebbezhetetlen adatokkal, hogy tavaly vidéken 2 millió 400 ezren néztek színházat, a „nagyvárosokban” (időzölet kell használni, hiszen a kifejezés túl szép, a valóság meg nagyon relativ) 200 ezren felül: Miskolcon 294 ezren, Debrecenben 212 ezren, Szegeden 215 ezren. Aztán új magyar darabot az elmúlt évadban vidéken 27-et (Budapest 21-et) mutattak be. És néhány más „apróságot” sorakoztattak fel, a vidék színházának létjogosultságát állítandó.

Mégis meggondolkoztat mindannyiszor, ha belelűt-közöm, micsoda fennsőbbiségi imperatívusz tenyészik magasabbról. Szemléleti kérdés ez, egyszer már rendet teremthetnének a koponyákban, megmagyarázhatnók, vajon mitől sétál a fővárosi aszfaltbetyár peckesebben akár a vidéki egyetemi tanárnál. Mitől mosolyogja meg a városi a falusi, miért kell „lemenni” Budapestről Szegedre, Szegedről Makóra, Makóról Dorozsmára és így tovább, amikor ugyanolyan úton, szándékkal és lendülettel elmenni is lehet. A városi ember önértékesebb, tekintete büszkébb sorolják többen. Fentebb hordja az orrát, s a nagyobb város embere még fentebb, a legnagyobb város embere még legfeljebb. Holott legfeljebb egy lehetőségre büszke: szabadon választható egzisztenciális lehetőségére, ami bárki másnak adott, és ráadásul lényegtelen.

Színháznál kezdtük, színházzal folytassuk. Láttam előadást a budapesti Operában, egy új magyar operát, a premiért követő harmadikat — ahol a szereplőkön kívül lehetünk vagy ötvenen. Be kell ezért zárni a fővárosi Operát? Nem. Miként nem kell megszüntetni a vidéki színjátszást sem, néhány üres ház láttán. Beszélünk, persze hogy beszélünk, írunk, cikkezünk mi is róla: időnként és egyre fenyegetőbben eltűnik a publikum. Keressük az okait, miért és hova kíváncznak akár egy modern koncert, művészfilm, vagy színházi operaelőadás elől — de hát mi egészen más céllal beszélünk róla. A megváltoztatás és nem a megszüntetés céljából. Nem a színházat tagadjuk, a jó színházat akarjuk — vidéken is. Példa elég akad, a veszprémi színház például tudomásom szerint igen népszerű, de a szegedi is, ha a színpadról valami izgalmasat kap a publikum. A közönség nem közömbös, nem igénytelen, s kiváltképp bosszantja, ha annak tartják. Meg kell találni az elvesztett közönséget — vannak rá tisztességes és hatékony módszerek. De csak azokkal.

Nikolényi István

Nemzetközi írótanácskozás Budapesten

Háromnapos munkaprogrammal tegnap, szerdán délután megkezdődött a Magyar Írók Szövetségének székházában az a nemzetközi tanácskozás, amelyen az európai szocialista országok munkáló írószövetségei vezetői vesznek részt.

Darvas József, a Magyar Írók Szövetségének elnöke üdvözölte a megjelent bolgár, lengyel, magyar, NDK-beli, román és szovjet vendégeket, valamint a mongol megfigyeltőket, majd megkezdődött a munkaértekezlet. (MTI)

CSÜTÖRTÖK, 1969. MÁRCIUS 6.

DÉLMAGYARORSZÁG 3